

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

16.2.2021

Otto Toivanen
Aalto-yliopisto
Helsinki GSE

Näihin tulee kiinnittää huomiota

1. Hyvinvointialueiden
 1. Hallinto
 2. Koko
 3. Rahoitus
2. Kustannukset
3. Digitalisaatio
4. Yksityisen sektorin hyödyntäminen
5. Sote-integraatio
6. Oppiminen, kokeilu, tiedonsiirto

1. Hyvinvointialueet / hallinto

- Nykyinen ehdotus yhtäältä
 1. pyrkii luomaan aluedemokratiaa (aluevaltuustot)
 2. näyttää keskusjohtoiselta järjestelmältä (valtion rahoitus, valtion tiukka kontrolli esim. investoinneista)
- Mikä rooli aluevaltuustoilla (ilman verotusoikeutta)?

1. Hyvinvointialueet / koko

- Hyvinvointialueet hyvin erikokoisia.
- Vähäisempi määrä olisi varmasti perusteltu tehokkuusnäkökulmasta.
- Syntyy vaikutelma, että esityksen kirjoittajatkään eivät usko pienimpien alueiden kykyyn selviytyä velvoitteistaan (“rahoitus ongelmallista” s. 262; “heikot voimavarat”, s. 273).

1. Hyvinvointialueet / rahoitus

- Voimakkaan valtiojohtoisessa rahoituksessa ilmiselvä kannustinongelma.
- Tämä todettu esityksessä, esitetyt työkalut puutteellisia.
- Onko alueiden verotusoikeus tavoitteena vai ei?

2. Kustannukset

- Esityksessä hyvin vähän sisältöä sen suhteen, miten kustannuksia (niiden kasvua) pyritään hillitsemään.
- Tämä kuitenkin keskeinen haaste.

3. Digitalisaatio

- Esitys tuntuu rakennetun “kivijalka”-soten ympärille.
- Digitaaliset palvelut mainitaan yhden (!?) kerran.
- Tärkeää pyrkiä edistämään uuden sote-järjestelmän kykyä ottaa käyttöön tehokkuutta parantavia ja laatua nostavia (digitaalisia) ratkaisuja.
- Esitys ei tarjoa alueille kannustimia tähän.

4. Yksityisen sektorin hyödyntäminen

- Hyvä, että alueilla järjestämisvastuu.
- Järjestämisvastuusta ei pidä seurata tuotantovastuuta.
- Tärkeää pyrkiä hyödyntämään yksityisiä palveluntarjoajia yhteistä hyvää edistävällä tavalla.
- Julkinen sektori markkinoiden luoja ja ylläpitäjänä.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio

- Kunnilla jatkossakin paljon tietoa ja osaamista joka keskeistä erityisesti sosiaalipalveluiden järjestämisessä.
- Esityksestä ei selviä mitkä ovat kuntien ja hyvinvointialueiden kannustimet yhteistyöhön.

6. Oppiminen, kokeilut, tiedonsiirto

- Järjestelmästä ei tule kerralla valmista. Siinä on oltava joustoa, jotta sitä voidaan parantaa.
- Tärkeää edistää
 1. Oppimista
 2. Kokeiluja ja erilaisia ratkaisuja eri alueilla
 3. Tiedonsiirto siitä mikä toimii ja mikä ei.